

# A TENGERRPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. április 17.

88. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

Szerkesztőség telefonszáma 229. - Nyomdai telefonszáma 920.

Előfizetési ár:  
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.  
Félévre . . . . 12 kor. Egy hóra . . . . 2 kor.  
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET  
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

## Az élelmiszerek megrontói.

E hasábokon több ízben foglalkoztunk már az élelmiszereknél előforduló visszaélésekkel. De van-e ennél aktuálisabb kérdés, amit szemügyre kell vennie annak, aki a főmerülő gazdasági kérdéseket figyelemmel kíséri?

A táplálék a mi éltetőnk. Ez adja nekünk az erőt a munkára, a létfenntartásért való küzdelemre. S ha a táplálék, az erő, amely munkára képesít, nem nagy jelentőségű dolog-e, hogy az ehhez szükséges élelmiszerek jó minőségét ellenőrizzük. Sajnos, azonban nem vagyunk áruismerők. A kereskedő lemérheti jól avagy rosszul a megrendelt portékát, a mérlegelést bizony nagyon ritkán ellenőrizzük.

Ez még hagyján volna, ha verejtékes munkával szerzett pénzünkön a kereskedő nem teljes súlylyal szolgálna. A baj ott kezdődik, hogy nemcsak a mérlegen rövidítenek meg bennünket, hanem az áru minőségében is. Ez még korántsem jelenti azonban a hamisítást. Ez esetben drága pénzünkön kisebb mennyiségű és rosszabb minőségű árunak jutunk birtokába. Az igazi veszedelem a hamisításban rejlik. A hamisítás pedig manapság sajnos már nagyon mindennapivá vált. Vannak lelkiismeretlen kereskedők, akik nem elégednek meg az árunál huzott haszonnal, annak tetejébe még egészségünkre, olykor életünkre is törnek.

Ilyen lelketlen kereskedők vannak mindenütt a világon, tehát Magyarországon és Fiumében is. Az élelmiszerhamisítás veszedelmes tünetét fölösleges hosszasan tárgyalnunk, mert hiszen annak megakadályozására kell inkább kiterjeszkednünk.

Magyarországon azokat, akik mindennapi táplálékunkat meghamisítják, megmérgezik, pénzbüntetésre ítélik. Pénzbírsággal sújják azokat is, akik a mérlegnél csalnak meg bennünket, vagy használhatatlan áruval akarják élelmiszer-szükségletünket fedezni. Ezt a szokást egy hejyűt szigorubbán alkalmazzák, másutt enyhébben.

Sajnos azt kell konstatálnunk ez alkalommal is, hogy Fiume azok közé a helyek közé tartozik, ahol enyhén bannak ilyen lelkiismeretlen kereskedőkkel. A fővárosi hatóság az ilyen embereket a pénzbüntetésen felül pellen-gére is állítja, amennyiben nevéket a lapok útján a közönség tudomására hozza. Ezzel az intézkedéssel a hatóság bizony nagy szolgálatot tesz a közönségnek, aki tájékozódhat ezután, hogy hol szabad és hol nem szabad vásárolnia.

Ezzel azonban egyebet is elér a hatóság. A kereskedők, okulva egyesek ballepésének sikertelenségén, óvakodnak hasonló dolgokat elkövetni. S idővel azt is elérheti a hatóság, hogy a hamisítás csak kis mértékben grasszal, mert hogy teljesen megszűnjék, azt még elképzelni is lehetetlen.

Valjuk meg, hogy ez az eljárás rendkívül okos, de mégsem teljesen helyes. Az a ke-

reskedő, aki hamis mérlegelésre vagy élelmiszerhamisításra vetemedik, éppen olyan büncselekményt követ el, mint a tolvaj, avagy a mérgekeverő. Az ilyen büncselekményekre pedig a büntetőtörvénykönyv nemcsak pénzbírságot, hanem fogházat is szab ki. Franciaország törvényeinek határozmányai között megtaláljuk erre a helyes paragrafusokat. Ott három hónaptól egy évig terjedhető fogházzal és 100—5000 frank pénzbüntetéssel vagy ezek egyikével sújják azt, aki az eladott áru természetét, minőségét, összetételét, tartalmát, fajtát, eredetét, a küldött áru minőségét vagy mennyiségét illetőleg bárkit megcsal vagy csalási szándékot követ el. A fogházbüntetés két évre terjedhet, ha a felsorolt cselekményeket hamis súlyok és mértékek vagy rosszhiszemű kötések segítségével követték el.

De ne fesszeggessük a francia paragrafusokat, hisz tudvalevő, hogy Franciaország törvényhozása járt mindenkor elől az újításokkal. Egyelőre Fiumében volnának, ahol sajnos az ilyen súlyos visszaélések nagyon enyhén intézik el. Az ellenőrzés lanyha. A hatóság nem igen kutat az esetek után, még a panaszokat sem intézi el mindig a kellő szigorúsággal. Adott jogával nem él, holott ez nem is joga, hanem kötelessége volna.

A fővárosi lapok, mikor a hamisítók neveit nyilvánosságra hozzák, a „mérgekeverők” gyűjtőneve alá foglalják őket. A fumei lapokhoz a hatóság még a kiderített eseteket sem juttatja mindenkor. Ezi pedig követeljük ismételtlen. Követeljük a közönség nevében, aki a szörnyű drágaságban még visszaélések okozta károkat is kénytelenek elszemvedni.

A táplálék az egyetlen jó, amiben a szegény embernek része lehet. Aki ezt a táplálékot megrontja, csakugyan érdemessé válik a „mérgekeverő” névre. A hatóság nemrég megkezdte a boltok, ostériák megvizsgálását. Folytassa ezt az eljárást ne csak időközönként, hanem folytonos permanenciában, nemcsak felületességgel, hanem az ügyhöz illő szigorúsággal. Meg vagyunk róla győződve, hogy ha a hatóság így fog eljárni, elejét veszi nagyon sok visszaélésnek s végre valahára nemcsak szidálomban, hanem elismerő dicséretben is fogja részesíteni a közönség.

Mi pedig a nevet követeljük!

### Lakásinség.

Lapunk egyik barátjától vettük az alábbi figyelemre méltó sorokat:

Nemcsak lakás. Nincs még annyi sem, a mennyire föltétlen szükség van. Hiába járjuk végig a város összes utcáit, hiába nézzük a kapuk felett a kifüggesztett cédulákat. Lakást nem találunk, mert nincsen. Nincsen sem most de a közel jövőben sem lesz. A városban kereszttől bolyongva, rendszeres tavaszi sétánk közepette hiába keresünk olyan helyeket, ahol házépítkezéseket lehetne látni. A házépítőipar teljesen stagnál. Nem látunk összesen tíz ujon-

nan épített házat, eltekintve két három gyárteleptől, no meg egy hatalmas háztól.

Ez a hatalmas ház a kivándorlási szálló, amely nem a mi számunkra épült, hanem a szegény, hazájukat elhagyó emberek rövid menhelyéül fog szolgálni.

Szomoruan térünk vissza körutunkból a város centrumába, ahol csak úgy zsúmög a nép, a megszámlálhatatlan sok idegen. Ezeknek az embereknek is alig jutott hely ebben a városban. A szállókban sokan nem kaptak lakást s megtörént amin p az a különös eset, hogy kétségbeesetten keresett éjnek idején egész csoport idegen szállást. De nem talált. A szállók zsufolvák nem fogadhatják őket. Nagy nehezen egy vendéglőben megengedték nekik, hogy a földön háljanak.

Tehát nemcsak az itt lakók, hanem az idegenek is szűkölködnek lakásokban. Ezekkel azonban megszoktunk nemtörődni. De a mi bajainkat csak orvosolnunk kell. Különösen a lakáskérdés rendezése sürgős és elodázhatatlan.

Haljuk a panaszt, hogy nincsen telek. Ez nem felel meg a valóságnak. Fiumében van bőségesen telek, csak nincs meg az építkezési kedv. A hozzáférhető telkeket mind föl kell használni rövidesen. Azokra a telkekre, amelyek ut hiányában hozzáférhetetlenek, sajnos egyelőre építeni nem lehet. Járjunk el aduig a triestiek módjára. Csináljunk az óváros egy részéből egy darab modern, új Fiumét. Ez sem megy nehezen. Tömegesen meg lehet vásárolni az óváros telkeit, ahol modern, szép paloták épülnek. A példát megadta Triest — nekünk csak követnünk kell, ami soha sem szegény, föltéve, hogy okos és helyes a követésre szánt dolog.

Hiszzen Fiume sokban követte Triestet, amely kétségteletlenül jobban fejlődik mint Fiume. A statútuma is ugyanaz. Itt azonban megint a bökkenő. Triest már elavultnak találta régi statútumát s újat csinált.

Kövessük egyelőre az építkezés kérdésében az osztiák kikötővárosát, teremtsünk a Citta vecchia helyen egy új Fiumét, ahol egészséges jó lakásokat talál a város lakossága.

### Változások Fiumében.

— Személyes kombinációk —

Az *Ujság* legutóbbi száma érdekes hírt közöl Fiuméről, amelyben a fumei politikai alakulásokhoz fűz kombinációt. Anélkül, hogy az *Ujság* közleményének hitelt adnánk itt reprodukáljuk:

„Mint velünk jó forrásból közlik *Nikó Sándor* gróf fumei kormányzó közelebb megváltik állásától. A kormánynál ezt már bevégzett dolognak tartják; mindössze csak idő kérdése, hogy az utód elfoglalja e fényes kormányzó palotát. Nem kétséges, hogy az utód a főur köréből fog megint kikerülni. A változással más, még érdekesebb tervek is fűződnek egybe. Zannella Rikárd, a jelenlegi fumei képviselő hivatalos állásba megy. Egyelőre arról van szó, hogy Vio Ferenc dr. a fumei podeszta lemond állásából és helyébe kormányzó befolyással Zannella Rikárdot választják meg, föltéve, hogy a most meglehetősen pacifistáit rappresentanza kötélnek áll.

De ha ez nem sikerül ne, más állást fog kapni Zannella, mivel a fumei képviselőre Kossuth Ferenc öcsese: *Kossuth Lajos Tivadar* van kiszemelve, akit így módon repatriálnak és politikai szerephez juttatnak. Kormánykörökben azt hiszik, hogy az ugyis jóformán olasz Kossuth Lajos Tivadar a fumeieknek tetszős képviselőjelölt lesz s így a kormány támogatása mellett megválasztása nem is kétséges.

Hogy mit mond ezekre a kormány-parancsokra az autonom jogaira amugy is féltékeny fiumei olaszság, azt természetesen meg kell várni. Tény azonban, hogy ennek a kombinációnak az alapját Fiumében már előkészítették s így a fiumeiek is egész mértékben érvényesülni fog a koalíciós kormány akaratára!

## UJDONSAGOK.

— **Fiume és a szláv veszedelem.** Fiume, ha igaz, nemsokára állást foglal majd az észláv nyelv ellen s az fogja követelni, hogy a glagolica szoruljon ki a fiumei székesegyházból. A városnak joga van ehhez. Hogy azután teljesül-e a kívánsága, az megint más kérdés. Szerintünk azonban a városnak egyéb kötelességei volnának, ha azt akarja, hogy a szláv terjeszkedésnek vége szakadjon, ha megakarja akadályozni Fiume elhorvátosodását. Anélkül, hogy a régi igazságokat ismételnék, konstatálhatjuk, hogy Fiumének egy útja van a menekülésre. A magyar államhatalom oltalmához kell folyamodnia. Ez segíthet rajta a magyar állami intézmények megteremtésével. Ha azonban megmarad a makacsságánál, Fiumera rácsap a szláv keselyű s úgy belevájjja a körmeit a corpus separatumra, hogy aligha lehet majd róla lekaparni.

— **A központi választási bizottság** tegnap délelőtt Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tartott a választói névjegyzék átvizsgálása ügyében. Jelen voltak: Bellen András dr., Duimich, Dumicich Stupicich és Kaufmann városatyák. A polgármester jelentette, hogy a választásokat összeíró bizottság befejezte működését. Ezután azt javasolta, hogy a névjegyzék átvizsgálására küldjenek ki egy háromtagú bizottságot, amint az az előző években is szokásos volt. A bizottság elfogadta a javaslatot s a háromtagú bizottság tagjaivá Duimich, Kaufmann és Stupicich városatyákat választották meg. Az albizottság kedden délután fél 6 órakor tartja első összejövetelét.

— **Az iskolatanács ülése.** A városi iskolatanács tegnap esti ülést, miután a tagok nem jelentek meg, husvét utánra halasztották. Napirenden lesz egy új olasz középiskola létesítése.

— **Lábmosás a kapucinusoknál.** Ma délelőtt a kapucinusok templomában ünnepi mise volt, amely után a hagyományos lábmosás szertartását tartották meg. Ezen alkalommal az egyházközség úzenkét legöregebb tagját hívták meg, akiket a lábmosás után megvendégeltek.

— **Megszűnt a sztrájk.** A fiumei kiskereskedői alkalmazottak sztrájkja nagyon rövid ideig tartott. Szervezetlenül, összetartás nélkül indultak harcba s alig mult el két nap, a harcosok legnagyobb része letette a fegyvert. A sztrájk megszűnt, anélkül, hogy a kiskereskedői alkalmazottak követelése teljesültek volna. Minden maradt a régi. Ezek a pontok: Reggel fél 8 órától esti fél 8 óráig legyenek az üzletek nyitva, 2. két óra ebéddő, 3. évenként 15 napi szabadság, 4. törvényben biztosított 6 heti fölmondás: a kereskedősegek régi vágyai maradnak s most ismét folytatják a robotolást a mindennapi kenyér miatt. Vagy negyvenen még sztrájkolnak. Ezek azonban csak azért nem dolgoznak, mert a munkaadóink nem akarják őket visszafogadni. A lelkesedéssel megindult sztrájk így jutott befejezéshez. A sztrájkolók nem értek el vele semmit.

— **De Amicis emlékünnepe.** A Circolo letterario e hó 21-én Edmondo de Amicis a minap elhunyt kiváló olasz író emlékére ünnepséget rendez, amelyen Cappa Innocenzo tart előadást. Ezt az olasz conferenciére urat nemcsak bemutatnunk a fiumei magyar közönségnek. A Kommunálébeli lefolyt irredenta botrányt ő idézte elő az elmúlt esztendőben hazug és céltalanságos irázisaival. A rendőrségnek az ilyen embereket kell Fiuméből kitoloncolni, nem pedig mint legutóbb, becsületes szociálista embereket, akik testvéreik támogatására jöttek Fiuméba s innen jó véleményt vittek haza Fiuméről.

— **Római zarándoklás.** A nagyhét folyamán mintegy ezer magyar zarándok érkezik Fiuméba, akik Ancónán át Rómába utaznak.

— **Oesterreichisch-indische Jute-Industrie A. G. (Trieszt)** cég alatt új textilipari vállalatot alapítanak Triesztben a Fratelli Brenner Economo et Gutmann cégek négy millió

alaptőkével, mely 8 millió koronára emelhető fel.

— **Részletek az „Előre“ megmentéséről.** Megirtuk, hogy az „Előre“ hatósági gőzös Mare di Carin-nál szombaton zátonyra jutott. A gőzös tegnap este érkezett vissza kikötőnkbe s a szemtanúk a következő részleteket mondották el: A husvéti szünidő alkalmából a tengerészeti akadémia növendékei tanulmányi kirándulásra indultak Buzer és Szabó Soma tanárok vezetésével, s a tanulóifjúságot a parancsnok s néhány tanár felesége és gyerekei is elkísérték. Dagály idején érkeztek az említett helyhez, ahol a gőzös rövid idő alatt zátonyra futott. A hajón a baleset alkalmából általános rémület támadt s különösen az asszonyok és gyerekek s az egyik tanár volt megremülve. Az első ijedség csillapultával Burger tanár a mentéshez látott s az intézet növendékeit a mentő csónakokhoz rendelte, akik azokat gyorsan leszerelték. Mikor már az asszonyokat és gyerekeket biztonságba helyezték, a matrózok igyekeztek menekülni, úgy hogy az ifjúság, amely kötelességét bátran teljesítette, maradt utolsónak. Ekkor a hajó kiszabadításához fogtak, amely azonban nem sikerült. Táviratlag fordultak Fiuméba segítségért, ahonnan a „Sokol“ gőzös jött a helyszínére. A munka majdnem két napot vett igénybe, s csak úgy tudtak boldogulni, hogy az „Előre“ gőzös minden terhét kirakták. A baleset érzékeny anyagi kárral is járt, mert a hajó összes kötelei — kettő kivételével — tönkrementek. A zátonyra jutással fűszerezett tanulmányi kirándulás nem nélkülözött egy szembeötölő epizódot sem: A mentési munkálatokban kifáradt ifjúságot éjjel az asszonyok, gyerekek és tanárok őrzésére rendelték ki. A növendékek különben is kellemetlenül voltak meglepeve, amikor a hivatalos kiránduláson asszonyok és gyerekek is résztvettek.

— **Tengerbe esett hordárok.** Nagy népcsoportot okozott tegnap este két hordár balesete. Az „Ungaro-Croata „Liburnia“ gőzöst várták a tengerparton a kíváncsiak és a hordárok nagy tömege, mert a hajó fedélzetén börtöndöklél megterhelt utasok álltak. Alig hogy a hajó a parthoz közeledett, Santo Tomsa hordár a partról a hajóra akart ugrani, hogy társait megelőzze. A kísérlet azonban balul ütött ki, mert a szerencsétlen ember a tengerbe zuhant. A balesetet látva Ruzics Antal hordár társa segítségére sietett, azonban a mentési kísérlete közben ő is a vízbe esett. A két hordár az a veszély fenyegette, hogy a gőzös a parthoz nyomja őket. A nagyobb bajt a hajó parancsnoka és Duimich, a társaság helyettes ellenőre háritotta el, akiknek sikerült a hideg furdót élvezett hordárokat kimenteni. A szerencsétlenül járt hordárok később nagyon kifakadtak azok ellen, akik jogtalan konkurenciát csinálnak nekik, s ezáltal kényszerítik őket a legvakmerőbb saltó martaléokra is. Érdekeik megvédése céljából a rendőrséghez fordultak.

— **A kikötőből.** Érkezett: „Tunei“ osztrák gőzös Spalatóból 180 tonna cementtel. Indult: „Cypria“ angol gőzös Liverpoolba 210 tonna vegyes áruval, „Elektra“ osztrák gőzös Alexandriába 360 tonna cukorral és 50 tonna vegyes áruval, „Tisza“ magyar gőzös Marseilleba 216 tonna fával, 120 tonna vegyes áruval, „Eugénia“ osztrák gőzös Newyorkba, 1400 tonna cukorral, 200 tonna vegyes áruval.

— **Fiume—Dalmácia.** Az osztrák Lloyd trieszt—cattarói gyorsvonalai május havában életbelépő módosítások miatt, a Magyar-Horvát hajóársaság elhatározta, hogy ugyanekkor megváltoztatja négy gyorsvonala menetrendjét, avégből, hogy a dalmáciai gyorsvonalak szolgálata általánosságban oly módon szabályoztassék, hogy a személyforgalom fejlődésének jobban megfelelhessen. A változás következtében május 1-étől kezdve az indulások Fiuméből minden vasárnapon, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 11 órakor történnek; érkezés Zárába d. u. 2:30 órakor, indulás Zárából d. u. 6 órakor, érkezés Spalatóba éjjel 11:30 órakor, indulás éjjel 15:15 órakor; Curzolát a II. és III. járat fogja érinteni és pedig kedden és csütörtökön reggel 4:30 órakor, érkezés Gravosába reggel 8 órakor esetleg 8:15 órakor; indulás Gravosából, mint eddig, d. e. 9 órakor és Castelnuovo érintésével érkezés Cattaróba 12:50 órakor. Visszajövet indulás Cattaróból minden hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 2:30 órakor az eddigi menetrend szerint, érkezés Fiuméba minden hétfőn, kedden és vasárnapon d. u. 4:30 órakor.

Az ut Gravosáig 22, Cattaróig 26 órát fog tartani; a Fiuméből induló hajók csatlakozásban lesznek a Budapest és Zágráb felől d. e. 9:55 órakor és a Bécs felől d. e. 9:40 órakor érkező gyorsvonattal; a d. u. 4:30 órai érkezés csatlakozásban lesz a d. u. 5:05 órai triezsti személyvonattal, azután a d. u. 6 órakor Zágráb és Budapestre, és este 8 órakor Bécsbe induló gyorsvonattal.

Ezzel a változással mindkét hajózási társaság gyorsgőzöseitnek szolgálatával napokint utban lesz egy gyorshajó Cattaró felé és egy hajó Fiume vagy Trieszt felé. Ezenkívül a Magyar-horvát tengerhajózási társaság olyképp változtatta meg a Fiume—metkovicsi vonal menetrendjét, hogy a menetben a hajó Spalatóból Metkovicsba már hétfőn éjfélkor fog indulni, és visszajövet csütörtök helyett már szerdán fog Metkovicsból indulni és csütörtökön fog Fiuméba érni, úgy hogy hetenként még egy ötödik gyorsított járat fog közlekedni Spalatóból Fiuméba.

— **A fiume-abbáziai omnibus-vonal** menetrendje e hó 7-ével a következőképpen változik:

Indulás Fiuméből Abbáziába naponként d. e. 9:30 és 11:30 órakor, d. u. 2:30, 4:30 6:30 órakor.

Indulás Abbáziából Fiuméba naponként d. e. 1:30 órakor és d. u. 12:30, 3:15, 5:30 és 7:30 órakor.

Jegyek a hajón kaphatók. Menetdíj 20 fillér.

— **Tengerészeti közlemény.** A Portoré mellett levő Punta d'Ostro-i világító-torony forgó szerkezetének javítási munkálatai befejeztetvén: a hajósok értesítettek, hogy a nevezett világító előbbeni rendes jellegét — természetes fény három percenkénti villanásokkal — visszanyerte.

— **Istentisztelet.** A husvét ünnepe a zsidó templomban az istentiszteletet a következő sorrendben tartják meg: E hó 15-én, szerdán este 6 és fél órakor; 16-án csütörtökön délelőtt 9 és fél órakor magyar nyelvű hitshónokiattal és este háromnegyed 7 órakor; 17-én pénteken délelőtt 9 és fél órakor.

— **Vasutasok választmányi gyűlései** A vasutasok országos szövetségének fiume kerülete e hó 22-én este 7 órakor saját hivatalos helyiségében Fodor Ármán elnöklésével választmányi ülést tart. Tárty: 1. A kerületi gyűlés előterjesztése. 2. Folyó ügyek. 3. Segélyek tárgyalása. 4. Indítványok.

— **Cukorszállítás Fiuméba.** A magyar királyi államvasut igazgatóságától vett értesítés szerint a Fiuméba rendelt kocsiarakományú cukorküldemények április 13-ától kezdve korlátozás nélkül fölvételnek és továbbítatnak.

## Előfizetési felhívás.

Április 1-re új előfizetést nyitunk „A TENGERPART“-ra, amely immár közel öt esztendeje képviseli őszinte szókimondó magatartással a magyar sajtót az ország végpontján s Fiume egyetlen napilapja.

### Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 24 korona  
Fél évre . . . . . 12 „  
Negyedévre . . . . . 6 „

„A TENGERPART“  
kiadóhivatala.

## SZINHÁZ.

— **A fiumei magyar színház tavaszi** játékindjét most állította össze az igazgatóság, amely az előjelekből ítélve olyan változatos és szenzációkban bővelkedő lesz, amilyenben eddig még a színházlátogató közönségnek nem volt része. A Budapest és külföldön nagy sikert aratott operette ujdonságokon kívül, amelyek gyors egymásutánban fognak először előadásokban színrekerülni, különös figyelmet fordít Balla igazgató arra, hogy azokkal az alkotásokkal magyar drámákkal és vígjátékokkal is megismertesse a közönséget, amelyek az évrnek legnagyobb művészi eseményeit képezték. Sőt a magyar népszínműveket is lelkes pártfogással kultiválja az igazgató, amennyiben már az első hét napon is a műsoron látjuk két kitünő magyar darabunkat, vasárnap délután *A feleség nótáriust*, hétfőn délután *A falu rossza*, Tóth Ede halhatatlan népszínművét. Az ünnepnapok esti előadásai is magyar szerzők dicsőségét hirdetik; vasárnap estéjén

ugyanis Martos-Huszka kiváló operettje az *Aranyvirág*, hétfőn este pedig Kacsóh Pongrác diadalmas pályája daljátéka a *János vitéz* van kifüszve.

A bérleti előjegyzések, amelyek az idén minden várakozást felülmúltak, még most is tömegesen folynak, úgy hogy a nagyszámu bérletközönség már maga is ugyszólván biztosítja az állandó felt házakat. Jegyek már szombat reggeltől válthatók a színházi pénztárnál 9—1 óráig.

## TAVIKAT. TELEFON.

### Kossuth Ferenc elutazása.

BUDAPEST, ápr. 16. A félhivatalos Magyar Távirati Iroda déli kiadása jelenti: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter üdülés céljából nyolc napi szabadságra indult. Ezt az időt rokonai társaságában a tengerparton tölti, ahová Bosznián át utazik.

SARAJEVO, ápr. 16. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma reggel ideérkezett. Az állomáson Benkő adlátus fogadta. A miniszter a mai napot Sarajevóban tölti és holnap Raguzába utazik, ahol szabadságának legtöbb idejét fogja eltölteni.

### A nagyszerb propaganda.

ZÁGRÁB, április 16. Sok szó esett amnap a boszniai nagyszerb propagandáról, a melyet Belgrádból siettek hivatalosan megcáfolni. E cáfolattal szemben a zágrábi *Narodne Novine* szerajevói jelentést közöl, amely meg erősíti a nagyszerb propaganda létezését és érdekes részleteket mond el a szerb agitációról. E szerint a boszniai politikai torzalkodást belgrádi ügynökök és agitátorok idézik elő és az egész propagandát egy nagyállású szerb kormányhivatalnok intézi, akinek Szerajevóban nagy rokonai összeköttetése van. Az egész akciót határozott terv és rendszer szerint hajtják végre és természetesen szerb pénzzel támogatják. Ezt a verziót megerősíti az a körülmény, hogy az Otacbina igazító cikke miatt elfogott személyek között volt egy szerb állampolgár is Jankovics Dragomir, a ki a lapnál mint kladóhivatali főnök szerepelt. miután előbb tagja szerajevói Szrbszka Rjecs című szerb lap szerkesztőségének. Helyébe a Szrbszka Rjecs szerkesztőségébe egy másik szerb állampolgár lépett. E szerb adminisztrátorok megjelenése Boszniában, mondja a *Narodne Novine*, igen különös jelenség.

### Elitelt álhirlapíró.

NAGYVÁRAD, ápr. 16. A nagyváradi törvényszék Biedermann Nógrády Gyula álhirlapíró Halász Lajos és Boross Gyula ellen elkövetett rágalmozás miatt négyhavi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

### Politikai foglyok rémtette.

PÉTERVÁR, április 16. A fogházban tizenegy politikai fogoly megtámadta a fogházőröket, kettőt leszartak s többet megsebesítettek. Ezután ágyneműből készített hácsón leereszkedtek s az épületbe bombát vetettek. A zajban azután elakartak menekülni. A rendőrség azonban észrevette őket s rájuk lőtt. Hettet agyonlőttek, háromnak sikerült megmenekülnie. Az esett nagy izgalmat kelt Pétervárott.

### Orvosok sztrájkja.

KOMÁROM, ápr. 16. Az itteni munkásbiztosító pénztárnál alkalmazott orvosok, mint-hogy a béketárgyalások nem sikerültek, valamenennyien lemondtak állásukról s beszüntették a tagok gyógykezelését. Hír szerint a bajon úgy segítenek, hogy az orvosi állásokat pályázat útján fogják betölteni.

### Kina és a katolikusok.

LONDON, ápr. 16. A kínai kormány visszavonta az 1899. március 15-éről kelt császári rendeletet, amelylyel az összes katolikus hittérítőket prefektusi rangra emelte és az összes katolikus püspököket az a királyokkal helyezte egy rangba. A protestánsok annak idejében visszautasították a papjaiknak szánt e kitüntetését. Az említett császári rendelet következtében nagy anomália állott be, mert a kilenc kínai a király mellett negyvenhat katolikus püspök volt ugyanabban a rangban, sőt még ugyanazokat a jelvényeket is használták, az egyszerű hittérítők pedig rangban előbb voltak, mint az európai konzulok.

### Zavargás Perzsiában.

LONDON, ápr. 15. Perzsiából komoly zavargást jelentenek. Szeisztánban két angol hindut, akiket azzal vádolták, hogy egy perzsa asszony ellen merényletet követtek el, elfogtak és megverték. Az egyik hindunak sikerült az angol konzulátusba menekülni. Számos bennszüött fölfegyverkezett s kijelentette, hogy megostromolja a konzulátust és meggyilkol minden ott levő embert, ha a hindut ki nem szolgáltatják. A kormányzó gyalogságot és lovas-ságot küldött a konzulátus megoltalmazására, de a brit és az orosz konzulok nem bízva ebben az ótalomban fegyverrel látják el a konzulátusi őrséget.

### Zavargások Japánországban.

TOKIO, ápr. 16. Az ország délnyugati részében kitört a zavargás. A japánellenes hangulat egyre nő. A zavargások miatt két miniszter lemondott.

### Az osztálysorsjéték húzása.

BUDAPEST, ápr. 16. Az osztálysorsjéték mai húzásán 5000 koronát nyert a 73325 és a 88043 számú sorsjegy.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.  
Szerkesztő: Fodor Oszkár.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánynagyfőzsdében, Piazza Elisabetta. — Caputi Romualdo likőrüzletében, Deak Corso. — Trbojevic G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

### Első Fiumei Magyar Uries Női Fodrász Terem az Adria palotában.



Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

### HIMMEL FERDINAND FIUME

elsőrangú divatszabászata márczius elsejétől  
Via Fiumara 2. szám. II. em.  
alatt van.

### VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estétként kiváló művészierők fellépté  
Via Alessandrina 3. Kezdetre 9 órakor.

### Budapesti női szabónő

a legelegánsabban és igen jutányosan készít angol és francia női kosztümöket.  
Seiler R. Susák Primorska u. 1. III.6  
Ugyanott jobb hazból való tanuló lányok felvételnek

Gyors, kitünő módszerrel tanítja az olasz nyelvet végzett olasz akadémikus. Hosszu gyakorlat, mérsékelt ár.  
Ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek.

A

## „Pannonia” kávéházban

FIUME, Piazza Zichy

ma és minden este Somogyi László  
cimbalomtűvész és Kovács József  
primás

hangversenye.

A helybeli és az átutazó magyarság  
szíves figyelmébe.

Magyar kiszolgálás.

## Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

## GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Halál a poloskákról

## DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtlenítő.

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 150 házhoz szállítva.

Lakasok fertőtlenítése elvállaltatik.

Használt és új

## zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

### Első fiumei

## amerikai rendszerű versenyszabóság

Bátorkodunk úgy a helybeli mint a vidéki magyarságnak ez uton leghálásabb köszönetünket nyilvánítani azért a kitüntető pártfogásért, melyben bennünket részesítenek. Ez arra indított bennünket, hogy egész műhelyünket Budapestről ide helyezzük át, miáltal a legkényesebb igényeket is kielégíthetjük. Ugy uri ruhákat mint felöltőket mérték után angol szabásu legújabb mintájú fiszta gyapjuszövetből gyors és pontos kiszolgálással csakis a régi bevezetett árban és pedig

18.— és 24 frtért készítünk.

Továbbra is a magyarság jóindulatába ajánlva magunkat, maradunk

kiváló tisztelettel SEILER R. és Tsa.

FIUME Vico della Dogana 4. sz.

ELSŐRANGU

NŐI DIVAT-TEREM

## MAISON ROSA

VIA GOVERNO 9.

Dr. Vio-féle ház, az Adria kávéház felett.

## LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie ♦ Villa Monplaisir  
Villa Thea ♦ Villa Bellevue ♦ Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve.  
Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt.  
Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családoknak konyhával.

Tulajdonos  
PONTELLO R.

**Szobák 5 lirától feliebb. Teljes penzió 8 lirától feliebb.**

## VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

A DREHER ANTAL-fele egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTARA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.  
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

### GYÓGYHATÁSÚ

### DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

## ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrássy, — Telefon 121. sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasút mentén. Villamos világítás, lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

VELENCE

## BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt. Márkustér közelében.

Új építkezés minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2 1/2-3 lirától feliebb.

**Teljes penzió 9 lira.**

Az étteremben kitűnő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:  
Fratelli Scattola.

## Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz. Via Adamich 1. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csengő berendezések. Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

## Pálma-Hajviz

a jelenkor orvosszakértőinek vizsgálata alapján az elismert legjobb hajviz. Növény- és gyökérkivonatokból természetes úton előállított higiénikus hatásokban bővelkedő hajviz.

### ■ PÁLMA-HAJVIZ ■

erősíti a hajszálak gyökereit és ezáltal megszünteti a haj idő előtti kihullását és megakadályozza a korpa-képződést.

### ■ PÁLMA-HAJVIZ ■

a hajnövényt jótékonyan előmozdítja és annak megfelelő színét épségben tartja.

Kapható CSIZMÁS DEMETER

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

■ Ára K 2.50 ■

Viszontelárusítóknak engedmény.

## SPORT VENDÉGLŐ

FIUME, Via Germania 2  
a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. — Kitűnő borok.  
Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

## Cinematograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem  
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtekintélyesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó helyet jegyekis válthatók a pénztárnál.

KIRÁDÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIDŐ VÁLLALAT.

## Nagy Alkalmi Vétel!!

Partiban vásárolt  
nagy mennyiségű uri-  
női- gyermek-  
divatharisnyákat  
hatalatlan olcsó  
árban ad el a

## NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy 1. sz.

A fiumei közönség és az  
idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

## Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

## ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

## ELSO FIUMEI RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átvesszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

Schönberg H. férfinak.

## SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárúk. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzrelvénnyek, konyhaedényekben stb

## Női kalapok

Legújabb divatu modellek és formák.

Átalakítások a legizlésebb kivitelen eszközölkötteknek.

Jutányos árak!

WEISZ FANNY

Via Andrássy 13. FIUME Via Andrássy 13.

## FABBRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű késárúkban és mindennemű vágószerszámban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett műhely.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME